CLEOPATRA MIHĂILESCU TUDORA PIȚILĂ

Limba și literatura română

Caiet de lucru
pentru clasa a III-a

Semestrul I

NUMELE MEU

_____

art educațional

Cuprins

UNITATEA TEMATICĂ 1
De ce ne place la școală?

• Textul. Titlu. Autor. Alineate • Prezentarea proprie. Formularea unei păreri • Scrierea corectă a cuvintelor care conțin grupuri de litere/de sunete • Folosirea ghilimelelor. Inițierea unui jurnal al clasei
Text suport: *Prima zi de școală,*
de Mihaela Deleanu **4-6**

• Dialogul. Componentele dialogului. Reguli de vorbire eficientă • Formularea de întrebări și răspunsuri. Propoziție. Cuvânt. Silabă • Scrierea corectă a cuvintelor *sa/s-a, sau/s-au*
Text suport: *La școală, dar nu rămânem acolo,*
după Marin Sorescu **7-10**

• Personajele unei întâmplări • Ordinea întâmplărilor într-o povestire. Povestirea orală • Scrierea corectă cu *î/â*. Semne de punctuație. Înțelesurile unui cuvânt
Text suport: *În clasă,*
după Andrew Clements **11-13**

• **Lectură** – *Scrisoare către învățătorul meu,*
de Petre Ghelmez **14-15**
• **RECAPITULARE** – *Școala din Ponoare,*
după Cezar Petrescu **16-18**
• **EVALUARE SUMATIVĂ** **19**

UNITATEA TEMATICĂ 2
Ce știm despre cărți?

• Textul literar. Textul narativ. Prezentarea unei cărți • Formularea unei cereri familiare/unei cereri politicoase • Scrierea corectă a cuvintelor *într-una/întruna* • Cuvinte cu aceeași formă, dar înțeles diferit
Text suport: *Matilda,*
după Roald Dahl **20-23**

• Textul în versuri • Părțile componente ale unei cărți. Tipuri de cărți • Formularea unei solicitări. Scrierea corectă a cuvintelor *numai/nu mai*
Text suport: *În bibliotecă,*
de Ana Blandiana **24-25**

• Textul nonliterar. Tipuri de litere • Prezentarea unui produs propriu • Solicitarea de informații. Scrierea corectă a cuvintelor *odată/o dată*
Text suport: *Povestea cărții mele,*
de Mihaela Iordache **26-29**

• **Lectură** – *Povestea fără sfârșit,*
după Michael Ende **30-31**
• **RECAPITULARE** – *Devoratorul de cărți,*
după Cornelia Funke **32-33**
• **EVALUARE SUMATIVĂ** **34**

UNITATEA TEMATICĂ 3
De unde vine Toamna?

• Delimitarea textului în fragmente logice • Oferirea de informații. Scrierea corectă a cuvintelor *fii/nu fi* • Așezarea unui text narativ în pagina caietului
Text suport: *Un gest nobil,*
după Alan Alexander Milne **35-38**

• Descrierea unei ființe • Așezarea unui text în versuri în pagina caietului • Intonarea propozițiilor. Punctele de suspensie
Text suport: *Balada unui greier mic,*
de George Topîrceanu **39-43**

• **Lectură** – *Puișorii,*
după Emil Gârleanu **44-45**
• **RECAPITULARE** – *Casa păpușii,*
după Titel Constantinescu **46-47**
• **EVALUARE SUMATIVĂ** **48**

UNITATEA TEMATICĂ 4
Când mergem la colindat?

• Formularea ideii principale corespunzătoare unui fragment • Cuvântul – parte de vorbire. Scrierea corectă a cuvintelor *la/l-a* • Modalități de îmbogățire a vocabularului
Text suport: *Când Moș Crăciun a căzut din cer,*
după Cornelia Funke **49-52**

• Planul simplu de idei. Comunicarea prin gesturi și mimică • Părțile unei compuneri. Redactarea unei compuneri • Scrierea corectă a cuvintelor *ia/i-a* și *iau/i-au*
Text suport: *În Ajunul Anului Nou,*
după Fănuș Neagu **53-57**

• **Lectură** – *Colinde, colinde,*
de Mihai Eminescu **58-59**
• **RECAPITULARE** – *Pomul de Crăciun,*
după Ioan Alexandru Brătescu-Voinești **60-62**
• **EVALUARE SUMATIVĂ** **63**

UNITATEA TEMATICĂ 5
Cum arată Iarna?

• Dialogul. Inițierea unui schimb verbal • Transformarea unui dialog în povestire • Intuirea claselor morfologice (substantivul) • Scrierea corectă a cuvintelor *nea/ne-a*
Text suport: *Săniuța,*
după Claudia Groza **64-67**

• Povestirea orală a unui fragment • Intuirea numărului și genului substantivului • Scrierea corectă a cuvintelor *neam/ne-am* • Despărțirea în silabe a cuvintelor care conțin *ee, oo, ii, cc*
Text suport: *Omul de zăpadă,*
după Hans Christian Andersen **68-71**

• **Lectură** – *Iarna,*
de Nicolae Labiș **72-73**
• **RECAPITULARE** – *Feerie,*
după Cezar Petrescu **74-75**
• **EVALUARE SUMATIVĂ** **76**

• **RECAPITULARE SEMESTRIALĂ** – *Poveste de iarnă,*
după Monica Rohan **77-79**

• **EVALUARE SEMESTRIALĂ** **80**

- Textul. Titlu. Autor. Alineate
- Prezentarea proprie. Formularea unei păreri
- Scrierea corectă a cuvintelor care conțin grupuri de litere/de sunete
- Folosirea ghilimelelor. Inițierea unui jurnal al clasei

Prima zi de școală

de Mihaela Deleanu

SĂ ÎNȚELEGEM TEXTUL!

Completează **HARTA TEXTULUI**.

(titlul textului)

(numele autorului)

(număr alineate)

(tema textului)

(personaje)

(concluzii, idei transmise)

SĂ COMUNICĂM!

1. Citește fragmentul și subliniază prezentarea fetiței.

„Nici nu ieșiră bine fetele din casă că o și văzură pe doamna Wisser îndreptându-se către ele împreună cu o prietenă.

— Cum îl cheamă pe micul nostru iepuraș? întrebă curioasă prietena.

— Mă cheamă Ramona Geraldine Quimby. Am patru ani și sunt sora lui Beezus, răspunse fetița costumată în iepuraș.“ (după Beverly Cleary, *Ramona*)

2. Marchează X în caseta din dreptul situației care înfățișează o prezentare proprie corectă.

- Motivează alegerea făcută.

3. Completează „cartea de vizită“ cu datele tale personale.

Mă numesc _____ . *Am* _____ *ani.*
Sunt _____ *în clasa* _____ . *Învăț la școala* _____
_____ .

4. CINE SUNT? CINE EȘTI?

Completează tabelul, folosind date despre prietenii tăi cei mai buni.

NUMELE ȘI PRENUMELE	VÂRSTA	OCUPAȚIA	PREOCUPĂRI

SĂ PRONUNȚĂM ȘI SĂ SCRIEM CORECT!

1. Explică folosirea ghilimelelor în situațiile date.

- „Mătușa Em încetă lucrul și veni la ușă.
  — Repede, Dorothea! strigă ea. Fugi în pivniță.“

(Lyman Frank Baum, *Vrăjitorul din Oz*)

- „Și a așezat în geam, pe dinăuntru, o lampă, și în lumina ei, acolo între uși, ne-a citit «Harap-Alb» al lui moș Creangă.“ (Mihail Sadoveanu, *Domnu' Trandafir*)

- „Fetița a agățat de poartă o tăbliță pe care a scris: «Nu intrați, câine foarte bun!»“

(Silvia Kerim, *Tăblița*)

- „Dar în gândul meu: «Știi c-am nimerit-o? Bine că nu-s acasă; și, de n-ar veni degrabă, și mai bine-ar fi!»...“

(Ion Creangă, *Amintiri din copilărie*)

2. Formulează câte un enunț în care să utilizezi ghilimele pentru:

a) a marca un titlu, o denumire;

b) a marca un citat dintr-un text;

c) a reda cuvintele unui personaj, rostite în gând;

d) a reproduce cuvintele unei persoane.

SĂ NE ÎMBOGĂȚIM VOCABULARUL!

1. Scrie cuvinte cu înțeles:

- **asemănător** pentru:

mirare – _____

diferit – _____

a zâmbi – _____

prima – _____

- **opus** pentru:

atent – _____

simpatic – _____

a râde – _____

acum – _____

2. Formulează enunțuri în care să evidențiezi înțelesurile diferite ale cuvântului „vară".

SĂ REDACTĂM!

Redactează un text alcătuit din 6 – 7 enunțuri în care să prezinți prima zi de școală din acest an.

- Dialogul. Componentele dialogului. Reguli de vorbire eficientă
- Formularea de întrebări și răspunsuri. Propoziție. Cuvânt. Silabă
- Scrierea corectă a cuvintelor **sa/s-a, sau/s-au**

La școală, dar nu rămânem acolo

după Marin Sorescu

SĂ ÎNȚELEGEM TEXTUL!

1. Completează enunțurile cu informațiile potrivite.

- Textul este _____.
- Orice text are un _____, un _____, mai multe _____ și _____.

2. Răspunde la întrebări, folosind informațiile din textul citit.

- Ce cuvinte (obiecte) pot fi asociate termenului „școală”?

- Ce află copiii la școală?

- Ce anunță clopoțelul?

3. Citește textul și răspunde la întrebările date.

„Emily Vole stătea ghemuită pe canapeaua din camera de zi situată deasupra prăvăliei și citea o carte despre cum să devii detectiv. A oftat, a pus cartea deoparte și s-a uitat la chei. Un detectiv adevărat nu trebuia să-și bată capul cu o grămadă de chei care se încăpățânau să nu deschidă sertare. În schimb, Emily se prăpădea de grija tuturor zânelor care așteptau cu disperare să-și primească aripile.

Cheile stăteau înșiruite pe fotoliu, iar alături se afla lampa fermecată. Pe vremuri, aceasta fusese în serviciul unei vrăjitoare, dar acum era cea mai înfocată admiratoare a lui Emily.“

(după Sally Gardner, *În coadă de pește*)

- Ce făcea Emily?

- Ce voia ea să devină?

- Cine era cea mai înfocată admiratoare a lui Emily?

4. Redactează în spațiul dat întrebările următoare și răspunsurile potrivite acestora, respectând normele de așezare corectă în pagina caietului.

- **Ce grijă avea Emily?**
- **Ce obiecte se aflau pe fotoliu?**

5. Citește textul.

„Doamna profesoară Steg a spus:

— Acest tată uman m-a însoțit în strania mea călătorie în viitor. Acum, înainte să-mi iau la revedere de la el și să vin cu voi, Dinozauri Spațiali, haideți să-i cântăm unul dintre vechile și nenumăratele noastre cântece dinozăurești.

Dinozaurii au cântat un cântec pe șase voci, intitulat *Cum te simți în dimineața de azi când știi ce-ai făcut azi-noapte?*.

În toată lumea nu există priveliște mai minunată decât un grup de dinozauri cântând pe mai multe voci.

— Acum, a zis profesoara Steg, eu și noii mei prieteni din Poliția Spațială Dinozauriană vom pleca în Bila-Plutitor Ducătoare-de-Persoane și vom explora Universul, apoi mă voi întoarce în propriul meu timp și voi scrie o carte despre toate acestea."

(după Neil Gaiman, *Noroc cu laptele...*)

♦ Formulează câte o întrebare al cărei răspuns să fie cel dat.

- Doamna profesoară Steg călătorise în viitor.
- Aceasta urma să plece cu Dinozaurii Spațiali.
- Ei au cântat un cântec pe șase voci.

♦ Formulează alte trei întrebări în legătură cu textul dat.

SĂ COMUNICĂM!

1. Notează, în casete, **V** pentru vorbitor, **A** pentru ascultător și **M** pentru mesaj.

— Astăzi am învățat cum să redactăm un dialog.

☐ ☐ ☐

♦ Scrie replica pe care ar putea să o formuleze ascultătorul.

2. Notează **A** (adevărat) sau **F** (fals), stabilind valoarea de adevăr a afirmațiilor.

- Formulează clar și corect enunțurile. ☐
- Vorbește în același timp cu ceilalți parteneri de dialog. ☐
- Vorbește suficient de tare pentru a fi auzit. ☐
- Ascultă vorbitorul, apoi răspunde. ☐
- Poți vorbi fără să privești către ascultător. ☐
- Folosește intonația potrivită. ☐
- Însoțește comunicarea cu gesturile și mimica potrivite. ☐
- Poți spune orice, dacă vorbești foarte tare. ☐

SĂ REDACTĂM!

Redactează un dialog, pornind de la situația ilustrată.

SĂ PRONUNȚĂM ȘI SĂ SCRIEM CORECT!

1. Încercuiește forma corectă a cuvintelor **sa**/**s-a** și **sau**/**s-au**.

- „Judecătorul era un maimuțoi […] bătrân și impunător prin vârsta *sa/s-a*, prin barba *sa/s-a* și prin ochelarii săi." (Carlo Collodi, *Pinocchio*)

- „*Sa/s-a* pornit domnul cu oastea și *sa/s-a* lăsat pe neașteptate asupra turcilor, care se credeau stăpâni pe țară." (Alexandru Vlahuță, *Ștefan cel Mare și Vrâncioaia*)

- „Oricum, trebuie să ia o hotărâre: *sau/s-au* să se ducă la școală, *sau/s-au* să rămână locului și să asculte sunetele fluierelor." (Carlo Collodi, *Pinocchio*)

- „*Sau/S-au* trezit leneșii din somn. Au privit, *sau/s-au* răsucit, dar nu se simțea niciun abur de mâncare." (Vladimir Colin, *Buruiana neagră*)

2. Completează spațiile punctate, pentru a obține enunțuri.

- Elevul s-a _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ .
- _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ sa lucrează într-un magazin.
- Copiii s-au _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ .
- Mama cântă la _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ sau la _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ .
- Andrei s-a _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ cu _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ sa.
- Bunicii mei s-au _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ sau s-au _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ .

3. Transformă propozițiile, ca în model.

(Azi) Se plimbă prin parc. → **(Ieri) S-a plimbat prin parc.**
Ei se duc la bunici. → **Ei s-au dus la bunici.**

- Dan se pregătește pentru excursie.

- Dorin și Andrei se antrenează temeinic pentru întrecere.

- Ioana și Nicu se întâlnesc la Predeal.

- El se joacă în grădină.

4. Se dă propoziția: **Fiecare seamănă cu o carte.**

- Notează, în caseta alăturată, numărul de cuvinte din care este alcătuită propoziția.
- Desparte în silabe fiecare cuvânt.

- Personajele unei întâmplări
- Ordinea întâmplărilor într-o povestire. Povestirea orală
- Scrierea corectă cu **î/â**. Semne de punctuație. Înțelesurile unui cuvânt

În clasă

după Andrew Clements

SĂ ÎNȚELEGEM TEXTUL!

1. Marchează **X** în caseta din dreptul variantei corecte de răspuns.

- Întâmplarea relatată se petrece într-o zi de:

☐ decembrie, geroasă și cu ninsoare abundentă;
☐ septembrie, cu soare din plin, briză răcoroasă și cer albastru;
☐ octombrie, cu cer înnorat, vânt aspru și ploaie rece.

- Personajele întâmplării sunt:

☐ elevii și profesorii;
☐ Nick Allen, colegii săi și profesoara de engleză;
☐ Nick Allen și doamna Granger.

- Nick era renumit printre colegi pentru priceperea de a lansa întrebări, pentru:

☐ a distrage atenția profesorilor de la comunicarea temei;
☐ a afla mai multe informații despre tema lecției;
☐ a-și câștiga reputația unui elev silitor.

- Profesoara Granger nu s-a lăsat păcălită de Nick și i-a dat acestuia:

☐ o notă mare;
☐ o pedeapsă;
☐ o temă suplimentară.

2. Exprimă-ți părerea în legătură cu afirmația doamnei Granger:
„Toate aceste lucruri vor însemna mult pentru tine, pentru că le-ai aflat prin eforturi proprii."

3. Identifică trăsături ale celor două personaje indicate, folosind informațiile din text.

- **Nick Allen**

PĂREREA TA	SITUAȚII DIN TEXT PE CARE TE BAZEZI

- **profesoara Granger**

PĂREREA TA	SITUAȚII DIN TEXT PE CARE TE BAZEZI

4. Ordonează enunțurile potrivit succesiunii întâmplărilor din text, numerotând în casete.

- [ ] Profesoara de engleză dă un test de evaluare.
- [ ] Nick lansează o întrebare pentru a scăpa de temă.
- [ ] Este prima zi de școală.
- [ ] Elevii își primesc manualele.
- [ ] Ea prezintă elevilor ce urmează să învețe.
- [ ] Doamna Granger îi propune lui Nick să cerceteze tema.
- [ ] Nick realizează o prezentare apreciată de profesoară.

SĂ PRONUNȚĂM ȘI SĂ SCRIEM CORECT!

1. Bifează ☑ în casetele din dreptul propozițiilor.

mașina	☐	Cine a venit?	☐
Este seară.	☐	Plouă.	☐
răsturnând scaunul	☐	Bunica era pricepută.	☐
Du-te!	☐	Crina scrie o compunere.	☐

2. Delimitează cuvintele propozițiilor date, apoi transcrie-le în spațiul rezervat.

Mihaiseplimbăpesubsalcâmiiînfloare.

Omireasmăîmbătătoarepătrundeprinperdeauafină.

Pecernusezăreșteniciunfirdenoralbicios.

3. Subliniază doar enunțurile care exprimă:

a) **o constatare**, **o informație**;
„— Încotro așa de dimineață, Scufiță-Roșie?
— Ia, până la bunicuța! […] Mama a făcut ieri cozonac. Îi aduc și bunicuței."
(Charles Perrault, *Scufița-Roșie*)

b) **o întrebare**;
„Cei doi frați au plecat cântând. Lupul s-a trezit.
— Ce e cu gălăgia asta? mârâi el." (Serghei Mihailov, *Cei trei purceluși*)

c) **o mirare**, **o exclamare**.
„Motanul, auzind zgomotul caleștii, sări înainte și rosti:
— Fiți binevenit, Maiestate, în castelul Marchizului de Carabas!"
(Charles Perrault, *Motanul-Încălțat*)

4. Completează casetele cu **î** sau **â**.

□ncet	□nc□ntare	hotăr□	ne□nceput
c□mp	m□ine	□nvins	c□nt□nd

5. Transformă cuvintele, ca în model.

a) **început – *neînceput – reînceput*** întors –
întâlnit – împlinit –

b) **a coborî – *coborât*** a hotărî –
a doborî – a târî –

6. Încercuiește forma corectă a cuvintelor date.

împodobit – âmpodobit *a amărî – a amărâ* *cântec – cîntec*
împînzit – împânzit *reântregit – reîntregit* *încâlcit – încâlcit*

SĂ NE ÎMBOGĂȚIM VOCABULARUL!

1. Formulează enunțuri în care să evidențiezi înțelesurile diferite ale cuvântului „manual".

2. Scrie cuvinte înrudite cu termenul dat.

cuvânt →

● Lectură

Scrisoare către învățătorul meu

de Petre Ghelmez

SĂ ÎNȚELEGEM TEXTUL!

1. Completează **HARTA TEXTULUI**.

(titlul textului)

(strofe)

(versuri)

(numele autorului)

(tablourile poeziei)

(mesajul transmis)

2. Formulează răspunsuri pentru întrebările date.

- Cine scrie scrisoarea?
- Cui îi este adresată scrisoarea?
- Ce îi transmite elevul învățătorului său?
- De ce crezi că scrie elevul această scrisoare?

3. Realizează corespondența între explicație și termenul potrivit.

- rând scurt al unei poezii
- text scris în versuri
- grup de versuri ce transmit o idee
- autorul unei poezii

poezie

poet

strofă

vers

SĂ PRONUNȚĂM ȘI SĂ SCRIEM CORECT!

1. Formulează câte un enunț, folosind cuvântul „învățător”, la sfârșitul căruia să pui, pe rând [.], [!], [?].

2. Explică scrierea cuvintelor marcate.

- „Ce lume minunată/ni **s-a** deschis în față”;
- „când nu știam, din slove,/să **împletesc** cuvinte”;
- „și scriu scrisoarea asta,/**întâia** mea scrisoare”.

SĂ NE ÎMBOGĂȚIM VOCABULARUL!

Scrie însușiri.

lună → *arzătoare*, _____

scrisoare → _____, _____

elev → *timid*, _____

vorbă → _____, _____

SĂ REDACTĂM!

Imaginează-ți o întâlnire între tine și învățătorul tău, care are loc după mult timp. Redactează un scurt dialog.